

SLOVENEK

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemam:
za
celo leto naprej 26 K — h
pol leta " 13 " — " "
četrt " 6 50 " " "
mesec " 2 " 20 "

V upravnih prejemam:
za
celo leto naprej 20 K — h
pol leta " 10 " — " "
četrt " 5 " — " "
mesec " 1 " 70 "

Za pošiljanje na dom
20 h na mesec.

Naročnino in inzerate sprejema upravništvo v Katol. Tiskarni, Kopitarjeve ulice št. 2.

Rekopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vsprejemajo.

Uredništvo je v Semeniških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvenredno nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Štev. 129.

V Ljubljani, v četrtek 7. junija 1900.

Letnik XXVIII.

Državni zbor.

Dunaj, 6. junija.

Obstrukcija se nadaljuje.

Po daljšem odmoru se je danes sešla poslanska zbornica. Na dnevnem redu je kot prva točka začasni proračun. Češki poslanci pa so pred sejo sklenili, da nadaljujejo obstrukcijo, dokler ne dobe zadoščenja. Na mizi leži visoka skladavnica raznih interpelacij, katere zapisnikar dr. Stojan čita sedaj že drugo uro. Za obstrukcijo so torej češki poslanci oboroženi za dolge tedne. Ker pa mora konec junija vlada imeti začasni proračun za drugo polovico leta, torej je jasno, da se mora v kratkem odločiti: ali parlament ali zopet § 14.

V javnosti se vedno čujejo glasovi, zakaj Jugoslovani podpirajo češko obstrukcijo. Naglašal sem že opetovano v svojih poročilih, da to ni istina. »Slovanska kršć-narodna zveza« je takoj začetkom češke obstrukcije sklenila in danes po dveurni debati v klubu ponovila svoj sklep, da ne podpira češke obstrukcije. Jugoslovani imajo edino v dunajski zbornici oni podij, kjer morejo zagovarjati in braniti svoje svetinje, politične, narodne in gospodarske koristi. Tudi Dalmatinci potrebujejo osrednji parlament iz narodnogospodarskih ozirov.

Čujemo pa takoj ugovore: zakaj pa ne pobijate obstrukcije? Odgovor je ta: Naša zveza obžaluje obstrukcijo sploh in ravno tako tudi češko. Vprašanje pa je: ali je moralo priti do tega? Ali so češki poslanci brez vzroka, lahkomišlno pričeli obstrukcijo? Ali tirajo obstrukcijo zaradi obstrukcije? Ne in stokrat ne! In to je punctum saliens.

V čeških okrajih se je bil tekotom zadnjih desetletij že udomačil češki notranji uradni jezik; narod češki je užival že pred Badenijevima naredbama to pravico, v kri in meso mu je prešla ta ravnopravnost. So mnogi uradniki v čeških okrajih, ki so se tekotom let že odvadili »šimeljnu« nemske birokracije. A Nemci v strahu, da zgube

hegemonijo in da prodere polagoma v Avstriji načelo ravnopravnosti, so nastopili z obstrukcijo, kakoršne doslej svet še ni videl. Posledica je bila, da so odstopila tri ministerstva in da se je grof Clary udal nemški obstrukciji ter preklical jezikovni naredbi. Ko bi se bilo samo to zgodilo proti Čehom, morda bi bil češki narod se prenesel ta udarec. A Kindinger je kot pravosodni minister za Claryja izdal še tajni ukaz, s katerim je strogo prepovedal notranji češki uradni jezik in ukazal, da morajo naznaniti, torej ovaditi vsakega uradnika, ki bi ne izvrševal ukaza. To je moralo sodu izbiti dno, in češki poslanci so bili prisiljeni do obstrukcije proti grofu Claryju in njegovim tovarišem v kabinetu.

Levičarski konvent.

Boj ni bil v prvi vrsti naperjen proti vladi, ampak proti konventu na levi, ki hoče razbiti desnico in onemogočiti vsako vlado, ki ni meso od njegovega mesa. Vedno moramo naglašati, da se sedanji boj ne suče samo o češkem vprašanju. Danes se gre za vprašanje, ali naj se oživé mrtve črke § 19. državne osnovne ustave ali naj nemški liberalci zopet pridejo na krmilo. Ako podležejo Čehi v parlamentu, čutili bomo najhuje ravno Jugoslovani.

Da levičarski konvent pod vodstvom grofa Stürgkha namerava dobiti vajete popolnoma v svoje roke, to dokazujejo dejstva. Vršila so se pogajanja na Dunaju in v Pešti, a vsi poskusi za premirje so se razbili ob negaciji levičarskih vodij. Češki zaupniki so do skrajnosti popustljivi. Danes ne zahtevajo več, nego da se prekličé Kindingerjev tajni ukaz. Manj češki poslanci pač ne morejo zahtevati. A konvent je z večino glasov odklonil tudi ta predlog in zahteval brezpogojno kapitulacijo čeških poslancev in desnice. Tega češki poslanci ne morejo storiti. Kompromis je torej nemogoč, ker nima nobene podlage.

Levičarski avguri pa tudi ne želé, da bi češki poslanci zakopali orožje obstrukcije.

Njihov namen je, da ravno tem potom razrušijo desnico in zvaré novo večino, v kateri bi nosili zvonec. »N. Fr. Pr.« to vedno naglašá, da treba onemogočiti staro večino. Že med delegacijskim zasedanjem so lovili Poljake v svoje zanjke. Vse je mogoče, da se jim posreči. Po zbornici že kroži govornica, da bode danes v eksekutivnem odboru desnice Jaworski naznanil formalni izstop poljskega kluba. S tem je večina razbita, a zmešnjava še večja. To je gotovo, da katoliška ljudska stranka ne bode hodila pod dežnikom grofa Stürgkha in antisemitje ne v zvezi z dr. Pergelom. Razmere so torej še slabše, ko dne 19. maja, in nihče v trenutku ne ve, kako se razvijejo.

Zadnji poskus.

Do 1/4 ure so zapisnikarji čitali interpelacije praznim klopem. Zbornica pa se v hipu napolni, ko vstane ministerski predsednik dr. pl. Körber in začne govoriti. Apeloval je na zbornico, da prične z delom in reši še o pravem času začasni proračun. V živih bojih je slikal slabše posledice parlamentarnega nereda za državo in davkoplačevalce. Naglašal je dobro voljo vlade, da bi se dosegel mir. Skliceval se je na vladna načrta jezikovnega zakona za Češko in Moravsko, češ, da je vlada skušala ustreči Čehom in Nemcem. Povdarjal je zopet, da hoče vlada ohraniti parlament in izvrševati ustavo.

Prepričani smo, da je ministerski predsednik odkrito govoril, kar je govoril. A zamolčati ne smemo, da je govoril le na češki naslov in se previdno izogibal vsaki besedi, ki bi mogla vznemiriti levičarje. Zato pa so češki poslanci glasno ugovarjali mej govorom, dočim so se levičarji škodoželjno posmehovali. Ministerski predsednik je imel gotovo najboljši namen s svojim apelom na zbornico, a dvomimo, da ga je dosegel. Odgovarjal je dr. Herold, ki je naglašal, da so Čehi vedno pripravljeni za spravo, a nikdar za prostovoljno kapitulacijo.

Prihodnja seja je jutri.

Stavka v Vevčah

Poslanci Vencajz, dr. Krek in tovariši so danes nujno predlagali: Delniška družba Leykam ima v papirnicah v Vevčah in Medvodah na Kranjskem, v Gratweinu na Štajerskem in v Gorici 3000 do 4000 delavcev.

Dne 17. maja t. l. so v Vevčah vsi delavci, skupaj 780 mož, ustavili delo in stavka traja še vedno.

Povod stavki je dalo ravnateljstvo z ravnimi napakami. Tako ravnateljstvo že sedem let k vodstvu bolniške blagajne ni poklicalo delavcev, pač pa vplačila brez sklepa zvišalo od 2 na 3 odstotke. Delavske plače so kar najnižje. Tako dobivajo ženske za dnevno delo 11 do 12 ur po 35 kr. na dan, možki po 75 kr. Uradniki so delavce osebnó žalili in dejansko napadali. Kazni za najmanjše dogodke, n. pr. za pogovore, smeh, so znašale po 1 krono; tako so posamezni delavci v 14 dneh plačali po 5 gld. kazni itd.

Ker so delavci brez vspeha zahtevali uredbo svojih stvari, zapustili so tovarno v najlepšem redu. Političnemu oblastvu je vse to dobro znano, kajti o tem so pisali domači listi, govorilo se je na shodih in naznanilo se je neposredno deželni vladi. In vendar politično oblastvo do stavke ni ničesa storilo, da bi se delavci pomirili. Ko pa so delavci ustavili delo, politično oblastvo ni družega storilo, nego da je zaprlo tri delavce, ker so imeli toliko poguma, da so ravnateljstvu naznanili delavske pritožbe. Dva delavca so sicer drugi dan izpustili, a tretji, Bricelj, je še danes v zaporu baje zaradi javnega nasilstva, dasi mu še do danes niso naznanili pravega vzroka. O tej stavki so obvestili tudi obrtnega nadzornika, ki pa menda vsled premnogege dela še ni prišel na lice mesta.

Ako se delavci v Vevčah ne pomirijo, utegnejo delo ustaviti tudi v drugih tovarnah, kjer so skoraj gotovo iste razmere. To pa bi bila velika škoda za tovarne, delavce in vse prebivalstvo v okolici.

LISTEK.

O Levčevem „Slovenskem pravopisu“ in njega kritikah.

Spisal dr. K. Štrekelj.

(Dalje.)

Slovenščina torej in pa bolgarščina si pomaga, ker nima pravega dovršnega glagolnika, z nedovršnim. Včasih se pač poslužuje tudi samostavnikov na *tva*, *ba*, *nja*, *ek*, *ljaj*. Končnica *ava*, ki jo navaja Janežič, ne kaže, da služi za delanje samostavnikov dejanja (v tem trdi Ivanov resnico); *veljava* in *pisava* ne pomenjata dejanja, ampak 'Werth, Valuta, Achtung' in 'Schreibweise'; sufiks je *va*. Besede (Janežičeve) *sklanjava*, *spreminjava*, *stopnjava* bi se dale razlagati samo iz glagolov *sklanjavati*, *spreminjavati*, *stopnjavati*, *ravnava* zato celo nič ne velja; pač pa je dobro *obraavnava*, *poraavnava* od *obraavnovati*, *poraavnovati*. Končnica *tva* se je v novi slovenščini po analogiji *u*-jevskih debel spremenila v *tev*. Tvorbe ž njo in s končnico *ba* niso tako tuje niti našemu niti drugim slovanskim jezikom, kakor bi gospod Ivanov rad dopo vedal svojim bravcem. Vsem glagolom seveda ne moremo pridevati niti ene niti druge. Gospod Ivanov »sumnja«, da bi Levec vtegnil kedaj napraviti spaki, kakor so *skakatev* in *živetev*, zoper kateri se on bori kakor znani španski vitez zoper mline na veter. Toda mislim, da je tudi Levcu prešlo v mozeg, da so nomina actionis na *tva* nemogoča od *neprehodnih* glagolov, in da on ne nade gledá teh tvorah nikedar v množico glagolov.

Ivanova. Tvorbe na *tva* od neprehodnih glagolov nikoli ne pomenjajo in niso nikoli pomenjale kekega dejanja, ampak le kako orodje, kaj konkretnega: *statva*, *lestva*. Nomen actionis s končnico *tva* je mogoč samo od prehodnikov: *šetva*, *trgatva*, *kletva*, *molitva*. Samostavnik dejanja more seveda prevzemati včasih konkretni pomen, kateri dostikrat popolnoma izpodrine pomen dejanja, in tedaj smemo tak samostavnik rabiti tudi v množini: *šetva* de zvün čakanja dobra (ogrski Slov.); *slabe šetve* in *trgatve* (= huda leta, slabe letine, kar se našanje in natrga, 'die Fechsung'); *molitve* 'die Gebete, Gebetformeln', toda 'po molitvi hodi spat'; *jestva* v besedi *jestvina* 'Speise' je prvotno tudi le nomen actionis 'das Essen', kakor tudi *jéd* in *jédba*, prim. r. *kušánve*, č. *snídaní*. Mnenje Ivanova, da samostavniki na *tva* izražajo dovršeno dejanje glagolovo in da bi *živetev* pomenjalo toliko, kakor konec življenja, to je smrt, je napačno. V resnici ne pomenjajo niti tvorbe na *tva*, ni na *ba*, ni na *nja* ni kaka druga nomina actionis niti nedovršenege, niti dovršenege dejanja (Miklošič, Vergl. Gram. IV. 877); tako moč ima samo končnica *telj* za nomina actionis. To ravno je edini razloček med navedenimi samostavniki dejanja in med glagolnikom, kateri pa tudi mnogokrat prav tako izgubi abstraktni pojem in prevzame konkretnega: *kadenje* zažigati (Dalmatin. I. Sam. II. 28), *žaganje* 'Sägespáne'; primerjaj še tvorbe, ki jih našteva L. Pintar v Letopisu Slov. Mat. 1878, str. 179, 180.

Končnica *ba*, ki se je pridevala sprva, kakor kaže, samo glagolom IV. vrste, se je razširila sčasoma tudi na glagole I. vrste, V. vrste, 2., 3. razreda in na brezspanske glagole: *dražba*, *himba*, *mlatba*, — *strešba*, *godba*, —

— *jedba*, *zapovedba*. Seveda niso več dandanes vse take tvorbe nomina actionis, kakor tudi ne besedi *vonjba* 'fektor' pri Habdeliču in *rajtba* pri Ravnikarju (pokaže rajtbo, katero je delala, Male Pov. 9) iz glagolov V. vrste, 1. razreda, kakor vse kaže. Zakaj bi pa mi ne smeli napraviti *razdelba* od *razdeliti*, *razredba* od *razrediti*, *zlasti* kadar nima mo takih tvorob od glagolov brez prefiksa, res ne vem; če smejo Srbi napraviti od *narediti* *naredba*, zakaj bi to bilo prepovedano nam? Po pravici pa je neki list grajal, da je lani izdala družba sv. Mohorja 'postrežbo bolnikom'; knjiga mora učiti, kako je bolnikom streči in ne samo (slučajno, kaj malega) postreči. Gospod Ivanov je tudi grajal Levcu, ker rabi za 'Declination, Conjugation' *sklanjatev* in *spregatev*. Da pa to niso prava nomina actionis, se razvidi že iz tega, ker jih lahko rabimo v množini: latinščina pozna pet *sklanjatev* in štiri *spregatev*; pet *sklanjanj*, štiri *spreganja* bi ne mogli reči, dokler te besede ne izgube bolj pomena abstraktnosti in se ne ponižajo na stališče besede *dejanje*. Izmučeni učenec seveda reče lahko: »To večno spreganje in sklanjanje (das ewige Conjugieren und Declinieren) me spravi še ob um!«

Glagolnikov iz dovršnih glagolov se izogiblremo ne samo z zgoraj omenjenimi samostavniki dejanja in nedovršnim glagolnikom, ampak tudi s samostavniki na *lo* in *ost*, to zadnje zlasti tedaj, kadar ima beseda že pomen učinka: *pojasnilo* 'Erklärung', *plačilo* 'Zahlung', *opravilo* 'Geschäft' (= opravek); *navdušenost* je bolj kakor *navdušenje*: *navdušenost* je prevzela ves narod. V tem oziru je imel jako fin čut Levstik, ki se je skrbno varoval glagolnikov iz dovršnih glagolov.

Vsled tega je dolžnost, da podpisani opozorijo vlado na te razmere, ki se morajo zboljšati. Zato vprašajo ministra za notranje stvari in pravosodje:

1. Ali je ministru za notranje stvari znano, da so delavci v vevški papirnici ustavili delo in iz katerih vzrokov? Ali hoče storiti vse potrebne korake, da se odstrani vzroke stavke?

2. Ali hoče minister za pravosodje zahtevati poročilo, zakaj so Bričlja zaprli? Ali hoče vzrok zapore nepristransko presoditi in, če se prepriča, da vzrok ni zadosten, tudi ukazati, da se Bričelj izpusti iz zapore?

Politični pregled.

V Ljubljani, 7. junija.

Najnovejši vladni načrt za asanacijo parlamentarnih razmer je po poročilu »Oesterr. Volkszeitung« naslednji: Vlada je mnenja, da ji za slučaj, da se pokažejo brezuspešna vsa druga sredstva, preostaja le še sprememba poslovnega reda. Ker bi pa sedanja poslanska zbornica nikakor ne pritrčila temu načrtu, ga uveljavi vlada s pomočjo § 14. Vlada bo po preteku nekaj dnev odgodila zasedanje in potem izdelala načrt za nov poslovni red za obe zbornici in ga uveljavila s pomočjo zasilnega paragrafa. To vlada more storiti, mej tem ko sprememba poslovnega reda samo za poslansko zbornico ne spada v njeno področje. V novem načrtu bi bile izločene vse določbe, ki omogočujejo obstrukcijo; bi bil načrt prikrojen po francoskem in angleškem vzorcu ter stopil v veljavo ob sestanku drž. zbora prihodnje jesen. — Tak načrt ima po mnenju imenovanega lista Koerberjeva vlada, o katerem pa danes še ni gotovo, da se tudi uresniči.

Razpor mej nemškimi levičarskimi strankami. Svojedobno toliko hvalisana nemška »Gemeinbürgschaft« je zopet na prav slabih nogah. Mej dr. Luegerjem kot vodjo krščansko-socialne stranke in znanim grofom Stürgkhom se je vnel hud razpor, ki se pojavi tudi v poslanski zbornici. Povod temu je dal mogočni štajerski grof, ki je v Budimpešti povodom pogajanj z mladočehi zaklical: »Brozpogojno se morajo Čehi udati, nobenih nadaljnjih pogajanj, nikakih koncesij!« Temu geslu je sledila večina levičarjev, sledila sta mu tudi dr. Baernreither in dr. Funke, a ne krščanski socialci. Tem, posebno pa dr. Luegerju ni všeč tak nečuvven terorizem in v seji načelnikov levičarskih klubov bo zahteval od štajerskega grofa pojasnila, kdo ga je pooblastil govoriti v imenu vseh Nemcev in v njih imenu staviti pogoje, ki bi za dolgo dobo onemogočili dosego zaželenega miru v parlamentu. Kdo podleže v tem boju, se še ne ve, gotovo pa je, da bodo na dr. Luegerjevi strani vsi količkaj treznomisleči Nemci in da bo šla zloglasna »Gemeinbürgschaft« morda že v tem boju na kosce.

Glasovi o dunajskih občinskih volitvah. Liberalna in socialnodemokratska glasila ne morejo preboleti grozovitega poraza, ki so ga zadali svojim zagrizenim nasprotnikom dunajski krščanski socialci. Ker z resnico ne morejo oprati sramotnega, a zasluženega poraza, skušajo to doseči z najneumnejimi lažmi in frazami. Židovska »N. Fr. Presse« je vsak dan polna »brezmejne, nedopustne agitacije«, »separirja«, »goljufij«, ki so se jih baje poslužili kršč. socialci. »Oesterr. Volksblatt«, dr. Mikockega socialnodemokratskega glasilo, priobčuje »zahvalo dunajskim pogrebcom«, ki so tako marljivo izkopavali mrtve, seveda antisemitske volilce, žida Adlerja glasilo »Arbeiter Zeitung« pa pravi, da so socialni demokratje letos grozno »napredovali«, ker so dobili njih kandidati nekaj več glasov, kakor pa pri zadnjih splošnih volitvah, tega pa ta list ne pove, da so jim dale svoje glasove vse mogoče protikrščanske stranke. Vse drugače pa sodijo o dunajskih volitvah zunanji listi. »Köln. Volks-Zeitung« vpraša dunajsko židinj, kako bi bila pisala v slučaju liberalne zmage. Vsi volilci bi bili »inteligentni in prosvitljeni meščani«. Po izjavi tega kolinskega lista je bila ta volitev prava ljudska sodba nad prejšnjim regimom.

V nemškem državnem zboru se je včeraj pričelo z drugim branjem znane vladne predloge o pomnožitvi nemške mornarice.

nih sejah dobro pristigla in tudi javnost ga je tekom časa že tako temeljito prereševala, da sedaj ni pričakovati več obširnih razprav. Da sodi se celo, da bo že prihodnjo soboto zbornica dovršila to koedljivo delo. Živahne razprave je pričakovati samo pri vladnem načrtu o pokritju novih stroškov, ki pa ni s prvo vladno predlogo v nobeni ožji zvezi. Vkljub temu pa, da je komisija črtala 390 milijonov mark, vlada ni dobila večine za svoj načrt, kakoršne bi se mogla veseliti.

Z volitvami v Italiji vlada ne more biti zadovoljna in že sedaj se kaže, da se je vlada precej uračunila s svojo večino in da se z ožjimi volitvami prihodnje nedeljo še znatno pomnoži skrajna levica, ki bo štela blizu 100 glasov. Vladi prijazni listi očitajo ministerskemu predsedniku, da je razpisal volitve ob skrajno neugodnem času. Še bolj nego do sedaj bo pa levičarje razkačila vest, da namerava novi zbornični predsednik porabiti vsa mogoča sredstva proti obstrukciji in pozvati, ako treba, v zbornico tudi policijo. Ako to stori, je usoda sedanjega ministertva že a priori zapečaten. Saj že sedaj javljajo dobro poučeni rimski listi, da se Pelloux umakne morda prej, predno pivočne parlament z nakupičenim delom.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 7. junija.

Imenovanja. Finančni minister je imenoval finančnega nadkomisarja dr. Rud. Roschnika fin. tajnikom, nadkomisarja sta pa postala fin. komisarja P. Jerovec in Karol Pogačar.

Birmovanje v juniju. V Staro Loko prihod v petek 8. junija popoldne okoli petih; izpraševanje iz krščanskega nauka za otroke Stare in Škofje Loke v soboto popoldne ob devetih pri čč. ursulinkah, popoldne ob treh v deški šoli; v Stari Loki bo sveta birma v nedeljo 10. junija; v Zalemlogu 11. junija; v Sorici 12. junija; v Železnikih 13. junija; v Bukovčico prihod okoli šestih 14. junija, ter sveta birma 15. junija; v Dražgošah 16. junija; v Selcih v nedeljo 17. junija; v Št. Lenartu 18. junija (obisk cerkve sv. Valentina); v Javorjih 19. junija; v Poljanah 20. junija; v Retečah 21. junija; na Trato prihod v nedeljo 24. junija okoli šestih zvečer, tu sveta birma 25. junija; v Novi Oselici 26. junija; v Stari Oselici dne 27. junija; v Leskovici 28. junija; v Škofji Loki 29. junija; v Žabnici 30. junija; v Lučinah bo 12. avg. dopoldne posvečenje cerkve, popoldne ob treh pa sveta birma.

Poroka. Premilostni gospod knezoškof Anton Bonaventura je danes ob 1/2. uri dopoldne poročil v svoji kapeli Ad. Kockh, stotnika c. in kr. infant. regim. štev. 7 v Gradcu, z gđ. Malvino Hochsman pl. Hochsan, hčerko ljubljanskega g. divizijonarja. Premilostni je v svojem nagovoru povdarjal, kako važna, sveta in blagonosna je zveza sv. zakona. Slavnosti se je udeležil izbran krog višje gospode.

Nasim zadrugam! Ena panoga zadržnega kmetijskega prodajanja se je dozaj pri nas še kaj malo gojila; trgovino z jajci menimo. Hrvatje in Ogri izvažajo velike množine jajc na tuje, vzlasti na Angleško in sicer samo po židovskih trgovcih. Pri nas še spimo v tem oziru. Zadnji čas so se jele nekaj gibati štajerske zadruge; treba je, da se zgonejo tudi kranjske. Strokovnjaki naj nam z besedo in pismom dadé o tem potrebni pouk, potem utegne prodaja z jajci biti ena važnejših strok našega zadržnega gospodarstva.

V stalni pokoj je stopil definitivni učitelj Maks Ivanetič v Dobovcu pri Krškem.

V prevdarek! Župan Hribar se večkrat tako dela, kot bi mislil, da mu kedo izmed nas še res kaj zaupa. Na napačni poti je. Vprašamo samo: Ali je v vsem njegovem delovanju le kaj, kar bi moglo v nas buditi zaupanje do njega? Saj vendar ve, da se po pravici njegovo ime imenuje vedno v zvezi z dr. Tavčarjem in po tem možu tudi z Malovrhom. Naj ne misli, da se bomo igrali slepo muho! Divje vspehe kranjskega liberalstva, katero je vedno tudi on negoval, poznamo vsi tako dobro, da ni v naši sredi že nikogar, ki bi iz lastne skušnje ne čutil, kako besno sovraštvu do cerkve in vere na-

imeli mož istinitega katoliškega prepričanja, ki so mislili, da bi se dali liberalci pridobiti s krotkostjo in potrpežljivostjo. Danes ga nimate več tacega človeka in tisti, ki so bili svoj čas najbolj goreči protivniki samostalne katoliške organizacije med nami, so sedaj njeni najodločnejši zagovorniki. V tem času se Hribar sila moti, če misli, da bo tako malo zakrita past, kakoršna je njegova »županska zveza«, res imela kaj moči.

Med Mariborom in Ptujem hočejo napraviti novo zvezo z avtomobili za osebni in tovorni promet, ki bo cenejša in krajša od železniške zveze čez Pragarsko. Vožnja bo stala K 1-20, dočim stane zdaj K 1-80.

Poročila se je v Trstu nečakinja ljubljanskega poštnega oskrbnika gospica Marica Šorli z gosp. Zd. Vrba.

Umrl je Ivan Stariha v Črnomlju dne 6. junija. Bil je bogat, bivši posestnik mlina na Kolpi v Prihavih. Za zasluge za most čez Kolpo imel je zlati križec.

Glavna skupščina katol. konserv. kmetijskega društva za srednje in gornje Štajersko se je vršila včeraj, binkoštni torek dostojno, ob ogromni udeležbi v Gradcu. Nad poldrugi tisoč kmetov se je udeležilo skupščine. Iz odborovega poročila povzamemo naslednje podatke. Društvo je imelo 24.080 članov, priredilo 31 shedov, ustanovilo »Rechtsschutz«, ki izvrstno služi društvenikom za vse poizvedbe, pa tudi poslancem. Prelat Karlon je poročal o volilni reformi za dež. zbor, zahteval direktno in tajno volilno pravico, pomnožitev mandatov za kmetijske občine in preosnovno veleposestniške kurije. Gornjeavstrijski deželni posl. Hauser je poročal o kmetijskih posojilnicah in kazal, kako izvrstno uspeva gornjeavstrijska ljudska posojilnica. Riegler je poročal o kmetijski zavarovalnici zoper požar. V zelo živahno debato je posegel urednik Walcher iz Celovca ter toplo priporočal, naj se zavarovalnica osnuje na samostalni podlagi, ne da bi se naslanjala na kak kapitalističen zavod. Dež. posl. Berger je poročal o lovskem zakonu na Štajerskem, ki je v veliko nesrečo kmetom, sadjerecem in vinogradnikom. Zelo zanimivo je bilo poročilo posl. Hagenhoferja o samostojnih kmetijskih domovih, ki bi zajezili propadanje kmetijskega stanu. O tem tudi za nas važnem vprašanju bomo obširneje poročali, ko bo odbor tega društva izdelal natančen zakonski načrt o kmetijskih domovih. Hagenhofer je poročal tudi o nedostatih sedanjega šolstva. Mesto zadržanega dr. M. Mayra, dež. odbornika iz Linca, prevzel je slavnostni govor baron Morsey, ki je posebno povdarjal važnost zavarovanja za življenje tudi za kmetijski stan in pa nujno potrebnost deželne hipotečne banke. — Prav veseli smo bili tega zborovanja, ker smo se na njem prepričali, da je začel tudi po nemškem Štajerskem veti sveži duh krepkega življenja. Videli smo, kako so priprosti kmetje z zanimanjem in umevanjem sledili temeljitim govorom, videli smo, kako globoko je prodrla tudi v štajerskega nemškega kmeta rešilna zavest, da ne sme več od drugod pričakovati pomoči nego od stanovskih drugov. Liberalni, nacionalni in socialnodemokratski frazerji ne opravijo tudi pri štajerskem nemškem kmetu nič več.

Kaj pa je tebe treba bilo? Med udeležniki županskega shoda je bil tudi loški župan notar Lenček. Reči moramo, da se je ta mož do sedaj obnašal taktno in da se je zavedal, da županuje odločno katoliškemu prebivalstvu in sicer ob sodelovanju izrazitih katoliških odbornikov. Vendar ga je neslo k Hribarjevemu shodu. To ni bilo niti pametno, niti taktno. Le to mu rečemo, da Hribarjeva komanda v Loki ne bo držala!

Objektivno poročanje. Vtorškova »Laib. Ztg.« poroča o županskem shodu; obširno poročilo se bere kot nekaj plačan inserat, s katerim naj se zakrije ponesrečeni poskus kranjskih liberalcev. Notri je pač zapisano, da je »zveza slov. županov« zagotovljena; govori se o brzojavkah in pismih, ne pove se pa prav nič, da je bila udeležba skrajno neznatna in da je do mala večina pristopivših članov Štajercev, ki pa gotovo še niso govorili zadnje besede. Tudi koroški župani, kar jih je pristopilo, se bodo stokrat premislili, predno bodo vstopili v to tako naravnost liberalno kompanijo. Vkljub vsej naporni agitaciji, vsem zasebnim listom,

je oglasilo le 96, med tem, ko je slovenskih županov blizu 1000. — Uradni list smatra v svojem poročilu za svojo dolžnost, da pove le to, kar ugaja liberalcem. Je-li pa to objektivno in uradnega lista dostojno, da njegovi bravci ne izvedo o shodu popolne resnice, je drugo vprašanje.

Nadvojvoda Rainer v Celovcu. Iz Celovca, dne 6. t. m. Nadvojvoda Rainer je dospel sinoči iz Maribora semkaj, da pregleda tukajšnji dež. brambovski pešpolk št. 4. Ž njim je prišel FML. pl. Buss. Na kolo-dvoru je sprejel nadvojvodo dež. predsednik, general L. Frank in drugi. Danes je bila inšpekcija in popoldne je nadvojvoda odpotoval na Česko.

Porotne obravnave v Mariboru bodo te dni naslednje: 11. junija proti Juriju Doberseku radi ropa in Mariji Danko radi detomora; 12. in 13. junija prideta pred porotnike Jožef Meisl in Mat. Baumann obtožena goljufije; 15. junija Marija Semlič in Anton Kramberger, umor; 16. junija Martin Markovec, posilstvo in Neža Vidović, detomor; 18. junija Jožef Gošnjak, zavrtni umor; 19. in 20. junija Ivana in Alojz Brunčič, goljufija, požig, tatvina; 21. junija Vincenc Kandler, požig in France in Ana Voršič ter Jožef Kaučič in Jožef Kovačič, goljufija; 22. junija Ivana Muršič in Alojz Brodnjak, umor; 23. junija Viljem Frisch, prestopok tiskovnega zakona.

Res Styriacae. Včeraj se je podalo odposlanstvo nemške ljudske stranke, obstoječe iz poslancev Kaiserja, Hofmanna Welenhofs, Hochenburgerja, Wolffhardta in Pommerja k ministerskemu predsedniku in justičnemu ministru, da upliva pri njih radi raznih štajerskih zadev. Nemški listi javljajo, da sta vzela ministra informacije nemških poslancev na znanje, ne da bi se na kak gotov način o njih izrazil.

Protestantsko gibanje na Štajerskem. »Evangelische Kirchenzeitung« naznanja, da je v prvih štirih mesecih tekočega leta prestopilo k protestantizmu na Štajerskem 300 oseb, od teh jih je 150 v Gradcu.

»Südmärkische Bank«, ta najnovejši vojni načrt Nemcev, je sedaj gotovo dejstvo. Vse priprave so končane. Tehnično vodstvo banke bo v rokah dosedanega glavnega blagajnika štajerske eskomptne družbe in zavarovalnice proti nezgodam Bergerja.

Spodnještajarski nemški obrtniki so na svojem sestanku v Mariboru o binkoštnih praznikih sklenili, da se celjski »Gewerbebund« mora odslej imenovati »Deutscher Gewerbebund«, da se razlikuje od slovenskega obrtnega društva in ker mora nehati s politično nevtralnostjo. In temu je pritrjal celjski Altziebler!

Slovenski delavci v Trstu se vdeležijo letos procesije sv. Rošnjega Telesa pod novo zastavo sv. Cirila in Metoda.

Imenovanja v pol. in fin. upravi na Primorskem. Namestniški koncipist Fran Lasič je imenovan okrajnim komisarjem in konceptni vežbenik Ernst Evgenij pl. Weissenbach je postal namestniški konceptist. — Ravnateljstvo financ v Trstu je imenovalo blag. oficijala Jakoba Trauna blagajnikom IX. čin. razreda pri c. kr. fin. dež. blagajni v Trstu; računski oficijala Ivana Kukarja, Anton Vinšeka rač. revidentoma; rač. asistenta Koffona, Drag. Kraljička rač. oficialoma v X. čin. razredu, in rač. praktikanta Silvija Fabrisa ter Drag. Medaniča rač. asistentoma.

Stavka v Vevčah še vedno traja. Včeraj so prišli mej stavkujoče socialni demokratje. Sklicali so shod pri Majarončku v Vodmatu, na katerega so delavce vabili s »farbanjem«, da pride nekdo iz Gratweina. Umevno je, da ni bilo nikogar iz Gratweina. Prišla pa sta Kristan in Čobal iz Zagorja in neki zagrebški socialni demokrat. Delavci so jim tukaj prepovedali govoriti strankarski, Čobal je jedenkrat udaril po kršč. socialcih, pa je moral takoj z napadi umolknuti, ker delavci vedo, da so jim krščanski socialci vedno pomagali z vsemi svojimi močmi. Zagrebški »sodrug« je hotel hvaliti »Narod«, ki je pisal, da so zahteve delavcev pretirane pa se ni mogel znebiti svojih čustev, ker ga je Kristan takoj zapodil z odra. Krščanski socialjec Gostinčar je z dejstvi dokazoval, da zahteve delavcev niso pretirane, ker morajo delavci z 90 kr dnevne zaslužke ži-

60 kr. zaslužka, ki morajo živiti devet ljudi! Delavci so se izjavili, da ostanejo složni. Karkih denarnih podpor socijalni demokrati niso prinesli seboj. Delavci store prav, ako so napram socijalnim demokratom skrajno oprezni in previdni.

Umrli je v Gorici g. Andrej Žnidaršič, vikar na Gradišču. Pogreb je bil včeraj v Renčah.

S tira skočil je danes stroj tovornega vlaka z dvema vozovoma na premičnici pri železniškem mostu na Barju. Druge nezgode ni bilo, nego da so morali potniki dveh osebnih vlakov prestopiti. Brzovlak je imel okolu dve uri zamude, vsled česar se je razširila po Ljubljani govoricica, da se je ponesrečil brzovlak in mnogo ljudi. Dobili smo vest, da bode promet popoldne zopet v redu.

Porotne obravnave v Ljubljani. Pet let ječe, poostrene vsak mesec s postom, dobil je včeraj za 16 kron 40 vinarjev znani tat 51letni čevljar Adolf Zaruba iz Ljubljane. Poročali smo nedavno, da je pri gospej Miklavčevi ukradel perila vrednega 16 K 40 h. Ker je Zaruba nepoboljšljiv tat in je bil že desetkrat radi tatvine kaznovan ter je radi tega 18 let že presedel po raznih zaporih, prisodilo mu je sodišče zgoraj omenjeno kazen. — Danes je pred porotniki 37letni posestnik Fr. Dragar iz Spodnjih Javoršč. Obtožen je, da je zažgal kozolec svojemu sosedu Nemcu, ker ga je jezilo, da je dobil sosed v last mnogo sveta, ki je bil prej njegov. S sosedom se ni nič kaj mogel. Priče so ga videle leteti od kozolca, ko se je posvetil ogenj iz njega, a obtoženi trdi, da zažgati ni nameraval, ampak mu je le »kapica« zveplenke odletela v kozolec, ko je tobak prižgal. Jako zanimivo je, kako se mu je pokvaril beg od gorečega kozolca. Mož je padel in si tako pokvaril nogo, da ni mogel vstati. Usmiljeni Samaritan je bil takoj pri roki v osebi orožnika gosp. Dav. Abrama, ki je naročil kobilico in prijaznega Franceta odpeljal v zapor na Brdo. Porotniki so verjeli obtožencu, da mu je padla kapica zveplenke v kozolec, radi tega je dobil samo šest dnij zapora, pač pa mora povrniti nastalo škodo v znesku 700 kron.

Za sinove vinogradnikov. Na dež. vinarški šoli na Grmu se vrši 16. in 17. t. m. praktični pouk o cepljenju trt ter o načinu vspešnega boja proti peronospori in oidiju. Pouka se lahko udeležijo odrasli mladeniči vinorodnih krajev.

Mestna občina Črnomelj namerava radi olepšave prostor pri kapelici proti mlinu razširiti. Vsled tega se bode morala podreti kapelica M. B., ki je bila sezidana za časa hude kolere l. 1855. Nova kapelica se bode postavila dva metra nazaj na novo škarko, ki se prične skoro graditi.

Toča je dne 27. maja v občinah Loke, Planinska vas in Prevorje v kozjanskem okraju na Štajerskem zdrobila poljske pridelke ter oklestila trsje in sadno drevje. Posl. Žičkar in tovariši so včeraj vložili nujni predlog za naglo in izdatno podporo.

Birmancev v Mariboru je bilo o Binkoštnih praznikih 694.

Županom izvoljen je bil za občino Drtijo posestnik Jan. Hušnikar v Drtiji, svetovalca sta posestnika Fr. Vegant v Gabrijah in Jan. Per v Podbrdu. — Za Slavino je izvoljen županom Jan Klemenc iz Rakitnika, svetovalci so: Al. Durjava iz Matenje vasi, Ant. Šabec iz Rakitnika, Jan. Premru in Jak. Kristan iz Orehka. — Za občino Klanec v Kamniškem okraju je bil 31. maja izvoljen županom ondotni posestnik Jož. Lah.

Veselica v Kropi, katero je binkoštni ponedeljek priredila radovljiška podružnica »Slov. planinskega društva«, se radi slabega vremena ni posebno dobro obnesla. Za brv pri Kamnigoricah se je dobilo okolu 120 K.

Nesreča. Pretečeni petek, 1. t. m., sta nakladala Fr. Bregar iz Sp. Izlake in K. Uršič iz Lok zabojje na zagorskem kolodvoru. Jeden zaboj je padel pri tem konjemu k zadnjim nogam, vsled česar sta se splašila ter dirjala po občinski cesti proti Zagorju. Pri tem je prišla pod kolesa 4½ leta stara hči čuvaja Mervika in vsled dobljenih poškodb v malo trenutkih umrla.

Tatvina. V noči od 30. na 31. m. m. je zginilo iz spalnice gostilničarja Jan. Ma-

nilna knjižica s 60 kronami in žepna ura v vrednosti 22 kron. Knjižico so dobili naslednji dan pred Svetinovo gostilno v Žirovnici. Kot sumljivega so prijeli znanega uzmoviča Noč iz Sela.

Razpisana služba. Na drž. gimnaziji v Mariboru bode pričetkom prihodnjega šolskega leta razpisana služba suplenta za klasično filologijo z nemškimi in slovenskimi učnimi jeziki.

Hranilnica in posojilnica v Št. Jurju pri Kranju je imela v prvem četrtletju svojega obstanka 31693 K 3 h denarnega prometa. Vložilo je 39 strank 16170 kron, posojilo pa je dala 11060 K. Doslej so vzdignili trije vložniki 3406 K. — Dasi ravno se je o njenih uspehih že pri njenem rojstvu »jako dvomilo«, vendar upamo z ozirom na njeno dosedanje delovanje, da bode čvrsto napredovala in to tem laglje, ker spadajo v njen okoliš tri županstva in sicer velika občina šenčurska, vogljska in hraška.

Električno pekarijo je v Gradcu vpeljala neka pekova vdova. Za gnetenje testa je narejena velika železna omara. Električna goni železna vala, ki premesita testo. Električna žene tudi slamoreznico in razsvetljuje hišo.

Našla se je včeraj popoldne v veži hiše št. 1 na Radeckega cesti hranilnična knjižica z vlogo 90 kron.

Dva dni na prostem brez zavesti je bila bivša delavka v tukajšnji tobačni tovarni Uršula Černe, stanujoča v Zalokarjevih ulicah št. 6. Šla je v terek obiskat svojo sestričino na Posavje. Nazaj grede je boleha Černe omedlela. Včeraj jo je našel policijski stražnik pod nekim kozolcem. Opomnimo, da dotični kraj ni v delokrogu mestne policije.

Transport konjev v južno Afriko. Na Reki čaka parnik »Matin«, kateri bode prepeljal zopet 500 konj Angležem v Afriko.

Nesreča Slovencev v Ameriki. Iz Št. Paula v Minn. se poroča, da je ondi Slovencev Antonu Logarju pogorela hiša in konjski hlev. Ogenj mu je uničil sad dolgoletnega truda.

Vojak umoril babico. Iz Celovca, 6. t. m. Na cesti iz Lužnice v Lipaljovos v Kanalski dohini so našli dne 5. t. m. truplo neke ženske, malone nago. Imela je več ran. Kmalu so izvedeli, da je umorjena babica Ter. Sobotna. Sumili so, da jo je umoril vojak topništva Brandolini v trdnjavi v Naborjetu. Zapri so ga in kmalu je svoj zločin priznal.

Jubilej Jagelonskega vseučilišča v Krakovu. Poljaki slave danes v Krakovu 500letnico Jagelonskega vseučilišča. Od vseh strani sveta pohitili so v Krakov Slovani k tej izredni slavi. Došli so rodoljubi iz Moravske in Šlezke, od Vitave, Dunava in Rene in s severne Nemčije.

Nemške burševske kapice nimajo miru v Plznu na Češkem. Mestna policija je o praznikih razne nemške burše spremila na magistrat, kjer so jim povedali, da burševskih znamenj ne trpe po plzenskih ulicah. Tudi včeraj se je zgodil sličen slučaj. In v Ljubljani?

Poškodovane križe v budimpeštanski univerzi so popravili, a v terek so bili križi na ogerskih grbih zopet odbiti. Storilcev »ne morejo« najti!

Nesreča v Budimpešti. O binkoštnih praznikih se je prevrnil v Budimpešti voz električnega tramvaja. Mrtve so štiri osebe, težko ranjenih pa devet oseb. Ta vest utegne povečati veselje Ljubljančanov do električne železnice po ozkih ulicah v Ljubljani.

Društva.

(Slovensko katoliško akademsko društvo »Danica« na Dunaji) priredi dne 8. rožnika svoj drugi redni obč. zbor v letnem tečaju v lokalih »Zum Magistrat I. Lichtenfelsgasse 3«, s sledečim vsporedom: 1. Čitanje zapisnika. 2. Poročilo od borov. 3. Poročilo o event. prireditvi a) Prešernove slavnosti, b) o vdeležbi pri Slomšekovi slavnosti. 4. Slučajnosti.

(Družbi sv. Cirila in Metoda) so od 1. maja do 4. junija t. l. poslali prispevkov p. n. gospoda in društva: Župnik Iv. Sakser v Hotedršici 3 K, A. E. v Zadru 10 K, slov. rimski romarji zbirko 225 K 50 h., odvet. soproga Jakobina Žitek v Novem mestu 10 K, dr. K. Janežič v Voloski 8 K, »Nor. Tiskovnik« v Ljubljani dar 100 K

kraviteljnine 50 K, ženska podružnica v Gorici 100 K, Ivan Druholc v Gorici 150 K, izvanakad. podružnica v Gradcu 116 K, kaplan Gregor Potokar v Št. Juriju ob južni žel. 12 K, post. nač. Vitesl. Hrašovec v Kranju, zbirko ob poroki dr. Silv. Hrašovec v Velikih Laščah 15 K, ženska podružnica na Vrhniki 104 K, »veselo polomizje« na Vrhniki 6 K, podružnica v Ormožu udine 29 K in dar Mohorjanov 6 K, Ivanka Klofutar v Trzinu zbirko 3 K 20 h., »kazen« 3 K 90 h., upravništvo »Mira« v št. 2, 8, 14, 18 in 21 izkazano zbirko 813 K 77 h., prof. dr. Iv. Svetina z Rožnika na binkoštno saboto 20 K, podružnica za Rožek in okolico (Kor.) 70 K, župnik Fr. Špental v Trzinu 200 K, uredništvo »Slov. Nar.« zbirko 328 K 14 h., isto uredništvo še 800 K za dobo od novega leta do konca aprila. Prvo kronsko petico so darovali: Žup. Jos. Lilek na Skaručini, veleposestnik Jurij Strah na Stračini v Slov. Goricah, prof. S. Rutar, prof. Fr. Orožen in prof. Al. Tavčar, vsi v Ljubljani.

Blagajništvo družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani.

(Kmetška posojilnica ljubljanske okolice v Ljubljani.) Bilanca za mesec maj. Activa. Gotovina v blagajni K 3.946-73. Naložen denar K 793.173-60. Posojila K 1.862.029. Prehodni zneski kron 614-63. Inventar K 957-90. Zaostale obresti 31. dec. 1899 K 23.944-06. Passiva. Zadružni deleži K 23.324. Rezervni zaklad K 46.451-08. Hranilne vloge K 2.578.555-91. Naprej plačane obresti 31. dec. 1899 K 9.038-36. Denarni promet K 3.818.895-17. Upravno premoženje K 2.684.665-92.

Darovi.

Za stavk. v Vevčah: Gg. Dr. Karol Triller, odvet. v Ljubljani 20 kron; Abram, kaplan iz Bovca 11 kron; Trček, župnik 2 kroni; državni poslanec dr. Krek 20 kron.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj, 7. junija. Desniške večine ni več. To je najbolj značilno znamenje sedanjega političnega položaja. — Od nje se je odkrhnil najprej poljski klub, potem pa večina kluba katoliške ljudske stranke, dasi so v obeh klubih možje, ki so za obranitev desnice. — Poljski klub bo iskal zvezo z manjšino z namenom, da se osnuje večina, ki bi bila za parlamentarno delo. Nobena druga stranka dosedanje večine pa ne bo iskala stika z nemškimi liberalci.

Dunaj, 7. junija. (C. B.) Pred pričetkom seje v poslanski zbornici se je sošel danes izvršilni odbor desnice, kateremu prisostvuje tudi ministerski predsednik Koerber. Mladočehe zastopa posl. Kaizl. Posvetovanje se je ob 1. uri 30 min. še nadaljevalo.

Dunaj, 7. junija. Izvrševalni odbor desnice se je danes sešel. Od Čehov sta prišla Kaftan in Stransky, navoč je bil tudi Körber. Češka zastopnika sta izjavila, da Čehi pokladajo veliko važnost na to, da se ohrani desniška večina, vendar da v sedanjih razmerah ne morejo odnehati od obstrukcije, ako se ne uvažujejo njih skromne zahteve. Nato izjavi dr. Kathrein, da večina desnice več ne obstoji, ker katoliška ljudska stranka ne more biti član večine, v kateri bi posamezni uporni klubi z obstrukcijo ovirali vsako parlamentarno delo. Posl. Povše je pozivljjal Čeha, naj ne razderó večine, pozivljjal pa tudi vlado, naj umakne Kindingerjev razglaster ugodi s tem najskromnejšim zahtevam Čehov, da bote temogoče dovoliti redno parlamentarno delo. Min. pred. je na poziv posl. Povše-ta odgovoril, da vlada ne more enostranski urediti jezikovnega zakona, da torej brez dovoljenja nemške manjšine ne more umakniti razglasa Kindingerjevega. Za ohranitev večine so razven zastopnikov slovanske zveze govorili tudi Dzieduszički in Treuinfels, ki je povdarjal, da ako tudi desnica sedaj formalno ne tvori večine, vendar tudi zanaprej ostanejo v taki zvezi, da se v ugodnejših razmerah zopet lahko strnejo v večino.

Dunaj, 7. junija. Klub slovanske krščansko-narodne zveze bode stavil še zadnji posredovalni

hajo od obstrukcije v toliko, da se dovoli proračunski provizorij za dva meseca proti temu, da vlada potem skliče odsek za jezikovni zakon, ter se v slučaju, ako bi vlada izvedla ta zakon po § 14, ozira na zahteve izražene od Čehov v tem odseku. — Ako bi se branil Jaworski sklicati izvrševalni odbor desnice, sklical ga bo posl. Palffy.

Dunaj, 7. junija. Posl. Javorski je sklical sejo izvrševalnega odbora desnice, h kateri pa Čehov ni povabil. Zaradi tega se je vnela živahna razprava. Dipauli je zastopal stališče, da Javorski nima pravice odločevati, ali obstoji še desnica ali ne, in da treba slišati poprej češke zastopnike. Zastopniki slovanske zveze so zahtevali, da se vsa desnica izreče za opravičene češke zahteve ter zahteva od vlade odločen odgovor. Sklenili so, da se tekom današnjega dne skliče seja izvrševalnega odbora desnice, na katero se povabijo Čehi in tudi ministrski predsednik.

Dunaj, 7. junija. (C. B.) Poslanska zbornica je pričela sejo ob pol 12. uri. Do sklepa tega poročila ob pol 3. uri se bero doslovno številne vloge.

Dunaj, 7. junija. Danes so se v zbornici nadaljevala razna pogajanja, katera pa še niso rodila nobenih posebnih uspehov. Ako se ne ugoti skromnim češkim zahtevam, tedaj drž. zbor kmalu dovrši svoje delo.

Dunaj, 7. junija. V poslanski zbornici je bilo včeraj in danes vloženi nad 4000 peticij. Samo čeških poslancev je oglašanih 40 za besedo.

Dunaj, 7. junija. Načelniki levevice bodo dali s sodelovanjem levičarskih poslancev vladi memorandum o jezikovnem zakonu. Poslanci levevice so že dobili dotične vpraševalne pole, katere ureja poseben odbor.

Praga, 7. junija. Na shodu pošt-nih ekspeditorjev je zagotovil kršč.-socijalni poslanec Prochazka, da bode vlada v najkrajšem času regulirala plače pošt-nih ekspeditorjev. Krščanski socialisti bodo predložili v tem oziru državnemu zboru nujni predlog.

Praga, 7. junija. Shod čeških veterancev je sklenil odpraviti uniforme.

Trident, 7. junija. Južnotirolski laški poslanci so zagrozili z obstrukcijo v deželnem zboru, ker se je v dežel. zboru vsled njihove abstinence vsprejelo nekaj predlogov, ki niso na korist njihovim volilcem.

Gastein, 7. junija. Sinoči je došel sem belgijski kralj. Dne 18. t. m. prideta tudi grof in grofica Lonyay. Stanovala bosta v istem hotelu.

Belgrad, 7. junija. Kasacijski dvor je konečno potrdil obsodbo prizivnega sodišča in obsodil Tavšanoviča v triletno ječo. Tavšanovič mora skupno presedeti osem let.

Zofija, 7. junija. Knez Ferdinand pride začetkom julija na Dunaj ter se potem poda v Pariz.

Berolin, 7. junija. Poslanska zbornica je včeraj pri imenskem glasovanju s 153 proti 79 glasovom vsprejela § 1. vladne predloge o pomnoženju mornarice. Proti so glasovali socijalni demokrati, obe ljudski stranki, Alzačani, Poljaki in člani kmečke zveze.

Rim, 7. junija. Pri otvoritvi novizvoljene zbornice 16. junija prične opozicija zopet obstrukcijo.

Vojska v Južni Afriki.

238. dan angleško-burske vojske, binkoštni terek, so došle angleške čete v transvalsko glavno mesto Pretorijo, in z vladnega poslopja že vihra angleška zastava. Dohod v Pretorijo se je Robertsu precej zakasnil in bi se bil še bolj, ko bi se bili Burires uprli, kakor so napovedovali, a vendar je dosegel svoj namen. S tem, kakor smo omenili, je prava vojska končana, a ni še sklenjen definitivni mir. Predsednik Krüger se nahaja baje z 12.000 možmi v okolici Middelburga in Lydenburga. Njegova armada hoče vztrajati do zadnjega moža. Kake nade goji Krüger s svojimi, ni znano. Na posredovanje zunanjih vesil se ne sme za-

ropo. Kdaj in ali sploh pride do mirovni pogajanj, tudi se ni znano. Tudi se ne ve, ali se bodo hoteli Angleži pogajati s predsednikom Steynom in Krügerjem. V poučenih krogih se sodi, da bodo Angleži jednostavno proklamirali obe republikli za angleško posest.

Vkljub popolni onemoglosti so pa Buri 31. maja blizu Lirdleya ujeli še bataljon Angležev. General Methuen je sicer hitel na pomoč in prehodil v 25 urah 44 milj, a prišel je prepozno. Pozneje je prepodil dva do tri tisoč Burov, a namena ni dosegel.

London, 7. junija. Roberts brzojavlja 5. junija, da se je moral 5. bataljon pehotnega polka 31. m. m. blizu Lindleya udati Burom. General Methuen ga ni mogel rešiti.

London, 7. junija. Lord Roberts brzojavlja iz Pretorije 5. t. m.: Mesto smo zasedli na zadovoljiv način. Angleška zastava vihra raz vladnega poslopja.

Zaročenca.

(I promessi sposi.)

Milanska povest iz sedemnajstega veka. — Laški spisal Alessandro Manzoni. prev. I. B.—č.

(Dalje.)

Jedva se Ferer vsede, pripogne se k oskrbniku in mu namigne, naj se lepo stisne v kót in naj se za božjo voljo ne pokaže. Toda ta opomin je bil odveč. Ferrer se je moral seveda tem večkrat pokazati, da bi ljudstvo vso pozornost obrnilo le na njega. Po vsej poti neprenehoma je govoril proti vedno se menjajočim poslušalcem stvari, ki se niso prav nič skupaj zlagale. Časih je znil vmes tudi kako španjolsko besedo katero je pošepetal svojemu sključenemu spremljevalcu na uho. „Da, gospoda, kruh in pravica! V grad, v ječo, pod mojim varstvom! Hvala, hvala, lepa hvala! Ne, ne; ne uide mi! Por ablandarlos!“ Tako je prav; bodemo uže preiskali. Tudi jaz vam želim vse dobro! Ostra kazen! Esto lo digo pur su bien.“ Pravične in poštene cene, za sleparje pa kazen! Ognite se, hvala! Dà, dà; jaz sem poštenjak, prijatelj ljudstva. Kaznovan bode. Res je on slepar, hudobnež. Perdóne usted!“ Slaba se mu bo godila, slaba se mu bo godila... si es culpable. Dà, dà, peke bomo naučili delati. Živel kralj in živel dobri Milanci, njegovi najzvestejši podaniki! Bo uže videl, bo uže videl. Animo; estamo ya quasi fuera.“

Bili so res uže izven največje gneče in uže precej na prostem. Ko privoščili tu Ferrer svojim pljučam nekoliko več odmora, zagleda pizansko pomoč, to je ono peščico španskih vojakov, ki na vse zadnje tudi niso bili brez koristi v mestu, kajti podprti s sveti in dejanji nekaterih meščanov so poslali precej ljudstva domov in naredili prost dohod do zadnje ulice. Ko pride voz, postavijo se v vrsto, izkažejo čast velikemu kancelarju, ki odzdravlja na levo in desno. Ko pristopi častnik, da ga pozdravi, pokreta Ferrer z desno roko in reče: „Beso a usted las manos.“ Te besede je častnik razumel,

2) Da jih pridobim.

3) To jim pravim v vaše dobro.

4) Oprostite, gospod.

5) Pogum, smo uže skoro zvonaj.

6) Gospod, poljubljam vam roke.

kakor so bile mišljene, namreč: „No, lepo ste mi pomagali!“ Za odgovor ga vojaški pozdravi in zmaje z rameni. Bilo bi se zares lahko reklo: „cedant arma togae.“ A Ferrer ni tedaj mislil na take izreke. Sicer bi pa bile te besede bob ob steno, ker častnik ni umel latinski.

Ko vozi Pedro mej tema dvema vrstama vojačkov, mej spoštljivo privzdignjenimi puškami, zraste mu zopet srce. Oddahne se od svoje osupelosti, spomni se, kdo je on in koga pelje ter kriči: „Hej, hej!“ in ne brigajoč se za drugo, goni mej ne več tako gosto množico, udarja po konjih in jih podi v diru proti gradu.

„Levatese, levatese; estámos ya fuera!“ reče Ferrer oskrbniku. Ker je vpitje ponehalo in je voz hitro se premikal, prepričajo le-tega te besede, stegne se zopet in vstane. Ko pride k sapi, začne svojega rešnika obšipati z zahvalami. Ferrer mu pravi, kako je bil v skrbeh radi njega in kako se veseli njegove rešitve ter vsklikne, potapljač ga z dlanjo po pleši: „Ah, que dirà de esto su excelencia.“ ko mu je uže Casale, ki se neče podati, povsem zmešal glavo? Que dirà el conte duque, ki že srepo gleda, če listje šumi bolj kot navadno? Que dirè el rey nuestro señor, ki gotovo izve na kakšen način o teh izgredivih? Ali bo sedaj konec? Dios lo sabe.“

„Ah! Jaz se ne mešam več v to“, reče oskrbnik, „jaz si umijem roke; položim svoje dostojanstvo v vaše roke, Svetlost, in grem v puščavo, na gore, da bodem živel v jamah daleč, daleč od tega zverinskega ljudstva.“

„Storili bodete usted, kar se spodobi par el servicio de su magestad“ odgovori odvažno veliki kancelar.

„Njegovo Veličanstvo mi ne želi smrti“, odreže se oskrbnik. „V kako jamo moram, daleč odtod!“

Kaj se je pozneje godilo s tem njegovim sklepom, tega ne pove nam vir. Naš pisec spremlja moža samó do gradu, potem pa ga ne omeni več. (Dalje prih.)

- 1) Po konci, po konci, smo uže zvonaj.
- 2) Kaj poreče k temu Njega Ekselencia?
- 3) Kaj poreče grof-vojvoda?
- 4) Kaj poreče kralj, naš gospod?
- 5) Bog zna.
- 6) V službi Njegovega Veličanstva.

Umrlí so:

6. junija. Marija Lavrič, posestnika hči, 8 dnij, Illova št. 33, vsled čeljustnega krča. — Magdalena Vidmar, zasebnica, 50 let, Florijanske ulice 16, jetika.

V hiralnici:

5. junija. Valentin Kozjak, kovač, 38 let, pyaemie caries et necrosis ferm. dextra.

V bolnišnici:

3. junija. Elizabeta Nagode, dninarica, 68 let, ostarelost. — Terezija Baloh, kajzarja hči, 22 let, jetika.

4. junija. Marija Mak, posestnica, 61 let, b-onchitis chronica.

Cena žitu na dunajski borzi

dné 6. junija 1900.

Za 100 kilogramov.

Pšenica za junij	gl. 7 87 do gl. 7 88
„ „ jesen	„ 8 18 „ „ 8 19
Rž za junij	„ 7 30 „ „ 7 32
„ „ jesen	„ 7 39 „ „ 7 40
Turšica za junij	„ 5 86 „ „ 5 87
„ „ jul.-avgust	„ 5 92 „ „ 5 93
„ „ sept.-okt.	„ 6 04 „ „ 6 05
Oves za junij	„ 5 37 „ „ 5 38
„ „ jesen	„ 5 46 „ „ 5 47

Dunajska filialka

Hranilne vloge na knjižice s 4%.

Menjalnica, borzno posredovanje, posojila na vrednostne papirje, menični eskompt, vinkuliranje in 984 69 razvinkuliranje obligacij.

Živnostenská banka

na Dunaju, I., Herrengasse 12.

Glavnice v akcijah 20.000.000 K.

Reservni zaklad nad 7.500.000 K.

Centrala v Pragi.

Podružnice v Brnu, Plznu, Budejovicah, Pardubicah, Taboru, Benešavi, Iglavi, Moravski Ostravi.

Dunajska borza.

Dné 6. junija.

Skupni državni dolg v notah	98-20
Skupni državni dolg v srebru	98-10
Avstrijska zlata renta 4%	118—
Avstrijska kronska renta 4%, 200 kron	97-50
Ogerska zlata renta 4%	116-15
Ogerska kronska renta 4%, 200	91-55
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.	1772—
Kreditne delnice, 160 gld.	715-25
London vista	242-05
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	118-32

Dné 6. junija.

20 mark	23-69
20 frankov (napoleonor)	19-27
Italijanski bankovci	90-65
C. kr. cekini	11-33
Dné 6. junija.	
3-2% državne srečke l. 1854, 250 gld.	168—
5% državne srečke l. 1860, 100 gld.	158-75
Državne srečke l. 1864, 100 gld.	200—
4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	95-75
Tisine srečke 4%, 100 gld.	138-75
Dunavske vravnave srečke 5%	250—

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306-2 m, srednji zračni tlak 736-0 mm.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Padavina v 24 urah v mm.
6.	9. zveč.	729.6	17.2	sl. sever	del. jasno	
7.	7. zjutr.	729.7	15.8	sl. sever	jasno	3.3
	2. popol.	729.4	24.6	sl. jvzh.		

Srednja večerajšnja temperatura 18.0 normale: 16.7°.

Razglednice barvotiskane krasno izvršene, dobivajo se pri knjigotržcu **Ant. Turku** v Ljubljani, na Dunajski cesti,

Národna noša komad po 5 kr., razprodajalcem po zelo nizki ceni.

Takoj se prodá urarski obrt

na jako ugodnem kraju v Prešernovih ulicah št. 4, Ljubljana.

Ob enem se istotam prodajajo ure in zlatina po jako nizki ceni. 507 3-1

Oljnaté barve v kositarnih škattljicah za uporabo se dobé pri trvdki razprodajalce in lastno **BRATA EBERL v Ljubljani**, Frančiškanske ulice 228 5 11-2 Vnanja naročila proti povzetju.

Ericar & Mejač, Ljubljana, Prešernove ulice št. 9

priporočata po zelo znižani ceni jope za dame, plašče in faveloke, jope in plašče za deklice, obleke za gospode in dečke, otroške kostume, površnike, ulstre, dalje pristno angleško in tuzemsko sukno za izdelovanje oblek po meri.

482 6-4

Nakup in prodaja

vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd. Zavarovanja za sruže pri žrebanjih, pri izžrebanju najmanjšega dobitka. — Promese za vsako žrebanje. Kulanina izvršitev naročil na borzi.

Menjarnica delniška družba

„M E R C U R“
I., Wollzeile 10 in 13, Dunaj, I., Strobelgasse 2.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvarih, potem o kursnih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostih papirjev in vestni sveti za doseg kolikor je mogoče visocega obrestovanja pri popolni varnosti

naloženih glavnice.